

Inspraakreactienota ontwerp-beleid “zonnevelden in Noordoost Twente

Behorende bij raadsbesluit dd. 17 juni 2019

Inhoudsopgave	pagina
1. <u>Inleiding</u>	2
2. <u>Behandeling inspraakreacties</u>	2
2.1 <u>reclamant 1</u>	2
2.2 <u>reclamant 2</u>	5
2.3 <u>reclamant 3</u>	6
2.4 <u>reclamant 4</u>	6
3. <u>Wijzigingen zonneveldenbeleid Noordoost Twente</u>	11

1. INLEIDING

In dit document worden de binnengekomen inspraakreacties over het concept Zonneveldenbeleid in Noordoost Twente behandeld. Na voorafgaande publicatie in het huis-aan-huis blad is met ingang van 9 november 2018 het concept zonneveldenbeleid Noordoost Twente voor een ieder ter inzage gelegd tot en met 20 december 2018. Het concept met de hierbij behorende stukken kon tijdens de openingsuren in het gemeentehuis te Oldenzaal/Losser/Denekamp/Tubbergen worden ingezien. Ook was het ontwerp te raadplegen op de gemeentelijke websites.

Het concept zonneveldenbeleid biedt een actueel beleidskader voor het ontwikkelen zonnevelden in Noordoost Twente.

Gedurende de hiervoor genoemde termijn konden inspraakreacties worden ingediend. Er zijn vier inspraakreacties ingediend. In hoofdstuk twee worden de ingekomen inspraakreacties samengevat en van een standpunt voorzien. Tenslotte wordt elke inspraakreactie afgesloten met een conclusie, hierin wordt aangegeven of de inspraakreactie al dan niet wordt overgenomen.

In hoofdstuk drie worden de aanpassingen aan het zonneveldenbeleid, die volgen uit de inspraakreacties, op een rij gezet.

2. BEHANDELING INSPRAAKREACTIES

2.1 Reclamant 1

Datum brief: 20 december 2019

Ingekomen bij de gemeente Tubbergen

Hoofdlijn van de zienswijze, bestaande uit vier onderdelen

1. Reclamant vraagt zich af of is onderzocht of 28 windmolens buiten NOT kunnen worden gerealiseerd, bijvoorbeeld op zee of in dunbevolkt gebied.
2. Reclamant is tegen het kappen van bomen ter verhoging van de opbrengst.
3. Reclamant is tegen het instandhouden van afgeschreven gebouwen in het buitengebied voor het plaatsen van zonnepanelen.
4. Reclamant is tegen commerciële exploitatie van zonnevelden in Noordoost Twente.
5. Dakpotentieel eerder benutten dan erfoppervlak bij particulieren.

Hierna wordt op elk afzonderlijk onderdeel van de inspraakreactie van reclamant ingegaan.

Onderdeel 1: realisatie van 28 windmolens buiten Noordoost Twente

Gemeentelijk standpunt

Het realiseren van de opgave buiten de vier betrokken gemeenten heeft niet de voorkeur omdat hiermee de verantwoordelijkheid voor de energietransitie wordt afgeschoven naar andere regio's. Daarnaast dragen eventuele investeringen in windmolens buiten de gemeenten niet bij in de lokale resultaten zoals weergegeven in het monitoringsinstrument, www.klimaatmonitor.nl/databank. Naast wind op land, wordt landelijk daarnaast ook al fors ingezet op wind op zee. Ook op de Noordzee dienen afwegingen te worden gemaakt in verband met intensief gebruik van de Noordzee. Zie voor een overzicht van lopende en komende projecten de informatie vanuit de Regionale Energie Strategieën (https://vng.nl/files/vng/handreiking_res_versie_21-12-2018.pdf, pagina 52). Het transport van energie levert een verlies van ca 30%. Het verbruik en de opwek zo veel mogelijk lokaal realiseren is daarom het uitgangspunt.

Conclusie

De inspraakreactie van reclamant wordt niet overgenomen.

Onderdeel 2: geen kap toestaan ter verhoging van rendement zonneveld

Gemeentelijk standpunt

De kwaliteit van het landschap ter plaatse van de beoogde ontwikkeling van het zonneveld is bepalend wat kan of niet kan op het gebied van bomenkap. Het rendement van het zonneveld is ondergeschikt aan de kwaliteit van het landschap en de daarbinnen aanwezige groenelementen.

Conclusie

Aan de inspraakreactie van reclamant wordt tegemoetgekomen door deze verduidelijking op te nemen in het beleid.

Onderdeel 3: tegen instandhouding afgeschreven bebouwing

Gemeentelijk standpunt

Met de aanleg van zonnenvelden worden geen gebouwen in het buitengebied in stand gehouden. Het instandhouden van afgeschreven bebouwing voor de plaatsing van zonnepanelen geniet niet de voorkeur maar blijft uiteindelijk de keuze van de gebouw-eigenaar. Het gemeentelijk beleid heeft daar geen invloed op.

Conclusie

De inspraakreactie van reclamant wordt niet overgenomen.

Onderdeel 4: tegen commerciële exploitatie zonnenvelden in NOT

Gemeentelijk standpunt

Om de doelstelling 20% duurzame opwekking in 2023 in noordoost Twente te kunnen halen, zijnde 798 Terajoule, zijn zowel lokale initiatieven als professionele initiatieven noodzakelijk. Met het voorliggende zonneveldenbeleid wordt sterk ingestoken op lokale participatie in diverse vormen met maatwerk per locatie. Het streven is om hiervoor 25% van de omvang van het zonneveldproject in te zetten. Daarnaast draagt de ontwikkelaar bij aan de kwaliteitsimpuls in de omgeving van het zonneveld.

Commerciële exploitatie van zonnevelden is en blijft nodig om de doelstellingen te halen. Het voorliggende zonneveldenbeleid regelt dat dit op een landschappelijk verantwoorde manier plaatsvindt.

Conclusie

De inspraakreactie van reclamant wordt niet overgenomen.

Onderdeel 5: dakpotentieel eerder benutten dan erfoppervlak bij particulieren

Gemeentelijk standpunt

Het zonneveldenbeleid is op dit punt niet van toepassing omdat het beleid van toepassing is voor grootschalige veldopstellingen (zie 1.4).

Conclusie

De inspraakreactie van reclamant wordt niet overgenomen.

2.2 Reclamant 2

Datum brief: 27 november 2018

Datum ontvangst: 28 november 2018 bij de gemeente Losser

Hoofdlijn van de inspraakreactie

Reclamant is van mening dat de vrije zone van het zonneveld tot aan de woonbebouwing minimaal 100 meter moet bedragen.

Gemeentelijk standpunt

In het voorliggende conceptbeleid wordt maatwerk gevraagd met een richtlijn van minimaal 50 meter conform de VNG Brochure bedrijven en milieuzonering. De voorgestelde afstand van 100 meter voor woningen die het zonneveld in het zicht krijgen, sluit beter aan op de visueel-ruimtelijke ervaring van een zonneveld en biedt meer duidelijkheid vooraf voor ontwikkelaars en direct omwonenden. In de praktijk bij de uitwerking van plannen voor zonnevelden wordt deze maat ook vaak gehanteerd.

Conclusie

Aan de inspraakreactie van reclamant wordt tegemoet gekomen door aanpassing van de minimale afstand vanaf de rand van het zonneveld tot aan de kavelgrens van de woonbestemming van minimaal 100 meter, bij woningen die zicht hebben op het zonneveld.

2.3 Reclamant 3

Datum brief: 19 december 2018

Datum ontvangst: 20 december 2018

Kenmerk brief: 2018.085.TE.gl

Hoofdlijn van de inspraakreactie

Reclamant verzet zich tegen de komst van zonnepanelen in het algemeen in Noordoost Twente. Graag zien ze eerst bebouwd gebied benut (daken) voor het leggen van zonnepanelen en braakliggende terreinen en geen inzet van agrarische gronden. Reclamant gaat in op de zorgen over uitbreidingsmogelijkheden voor agrariërs en de bodemkwaliteit ten gevolge van zonnepanelen op de langere termijn. De aanbeveling wordt gedaan een Landbouw Effect Rapportage (L.E.R.) te laten opstellen rondom het effect van zonnepanelen op de landbouwsector.

Daarnaast doet u een voorstel rondom participatie bij de inzet van boerendaken voor energieopwekking.

Hierna wordt op elk afzonderlijk onderdeel van de inspraakreactie ingegaan.

Onderdeel 1: Eerst bebouwd gebied voorzien van zonnepanelen

Gemeentelijk standpunt

In het conceptbeleid wordt de zonneladder toegepast en het effect omschreven dat met het beleggen van 60% van het geschikte dakoppervlak, maximaal 10 % van de benodigde energie (warmte en elektriciteit) kan worden opgewekt in Noordoost Twente (*bron, model Collage van de Universiteit Twente*). Op basis van de zogenaamde zonneladder gaat de voorkeur inderdaad uit naar bebouwd gebied, daken en braakliggende bedrijventerreinen e.d. Evenals wegtaluds en -bermen, waterpartijen en geluidswallen worden agrarische gronden daarbij niet uitgesloten voor de plaatsing van zonnepanelen voor de duur van maximaal 25 jaar. De keus of er daadwerkelijk zonnepanelen gerealiseerd worden op agrarische percelen ligt (naast de toetsing aan het beleidskader) uiteindelijk bij de agrarische grondeigenaar zelf. Naast persoonlijke motieven kunnen daarbij ook maatschappelijke omstandigheden, marktwerking en financieel-economische motieven een rol spelen. Voor de energietransitie zijn echter vrijwel alle beproefde vormen van opwekking nodig. Zonne-energie, ook in veldopstelling, hoort bij deze reeds bewezen technieken.

Conclusie

De inspraakreactie van reclamant wordt niet overgenomen.

Onderdeel 2: Zorgen over uitbreidingsmogelijkheden/overlevingskansen van agrarische bedrijven

Gemeentelijk standpunt

Op zich een begrijpelijk en logisch standpunt. Het betreft echter een detailniveau dat terug te voeren is tot op locatie- respectievelijk perceelsniveau. Dat past niet bij en in het meer algemene "ja-mits"-karakter voor het zonnepanelenbeleid en de keuzevrijheid voor individuele agrarische ondernemers. Dit aandachtspunt kan en zal wel een rol spelen en meegenomen worden in de belangenafweging bij de besluitvorming op con-

crete aanvragen en verzoeken voor zonnevelden. Gemeenten zien wel de mogelijkheid voor de agrarische sector om vanuit de noodzakelijke energietransitie een extra bedrijfsactiviteit te kunnen exploiteren waardoor de bedrijfsvoering juist kan worden verstrekt.

Conclusie

De inspraakreactie van reclamant geeft geen aanleiding tot aanpassing of nadere detaillering van het beleid.

Onderdeel 3: Verslechtering bodemkwaliteit, Louis Bolk instituut

Gemeentelijk standpunt

Wij hebben ook kennis genomen van het onderzoek van het Louis Bolk instituut. Uit nalezing blijkt dat er een behoorlijke mate van onzekerheid schuilt in de conclusies van dit onderzoek en dat de mening van deskundigen over dit onderwerp deels uiteenlopen. Het effect van de aanleg van een zonneveld betreft maatwerk (opstelling panelen, hoogte panelen, bewatering, begrazing etc) en hangt mede af van de kwaliteit van de huidige ondergrond van de beoogde ontwikkellocatie. Bij de afweging hebben wij ons gerealiseerd dat de plaatsing van zonnepanelen van invloed is op het bodemleven. De mate waarin dat het geval is verschilt, afhankelijk van het oorspronkelijk agrarisch gebruik, de opstelling van zonnepanelen en de bodemsamenstelling. Als voorbeeld; op zeer natte locaties of locaties waar jarenlang maisteelt of intensive akkerbouw heeft plaatsgevonden is het bodemleven vaak al zeer beperkt. Op deze locaties kan bij de aanleg van een zonneveld met een zuidopstelling, tussenstroken ten behoeve van onderhoud en voldoende hoogte van de installatie, het bodemleven en de biodiversiteit juist gaan toenemen. In de praktijk zijn ons ook voorbeelden bekend van oostwestopstelling van panelen met een bijna gesloten panelendek waaronder maaibeheer noodzakelijk was vanwege groenopslag.

Voor zover er sprake is van negatieve effecten voor het bodemleven gaan wij er vanuit dat een en ander zich binnen een redelijke periode van drie jaar zal en kan herstellen. In de agrarische bedrijfsvoering kan met mogelijk negatieve effecten voor het bodemleven rekening gehouden worden.

Conclusie

De inspraakreactie van reclamant geeft geen aanleiding tot aanpassing of nadere detaillering van het beleid

Onderdeel 4: verzoek om een landbouw effect rapportage uit te laten voeren

Gemeentelijk standpunt

We zien geen aanleiding om een aparte Landbouw Effect Rapportage (LER) op te laten stellen. Daarbij wordt namelijk alleen op de effecten voor de landbouw ingezoomd. Bij het opstellen van het beleid voor zonevelden worden alle mogelijke betrokken be-

langen en effecten en invloeden integraal afgewogen. Waaronder juist ook de belangen van de landbouwsector, waarvan er een aantal in de inspraakreactie zijn toege-licht.

Conclusie

De inspraakreactie van reclamant geeft geen aanleiding tot aanpassing of nadere detaillering van het beleid

Onderdeel 5 Inzet boerendaken t.b.v. opwek energie voor omgeving

Gemeentelijk Standpunt

Goede suggestie en we ondersteunen dit soort initiatieven ook graag als de Noordoost Twentse gemeenten. Mogelijk kan hierbij aansluiting worden gezocht bij de initiatieven; “Zon op daken” een project vanuit het benutten van bedrijfsdaken. Meer informatie hierover is beschikbaar bij Guido Hoek, guido@katha.nl (Energiefondsmanager Losser/Oldenzaal), bij Greuner.nl een postcoderoosregeling door middel van inzet van boerendaken rondom Beuningen (informatie via tomwagenvoort@hotmail.com) en/of bij Essenkracht een Energie coöperatie in de gemeente Tubbergen (secretaris@essenkracht.nl).

Conclusie

Graag gaan wij hierover nader met u in gesprek. De inspraakreactie van reclamant geeft geen aanleiding tot aanpassing of nadere detaillering van het beleid.

2.4 Reclamant 4

Datum email: 19 november 2018 binnengekomen bij de gemeente Tubbergen

Hoofdpijn van de zienswijze

De exploitatie van een zonnenveld kent minder financiële ruimte, omdat de SDE subsidie steeds verder afneemt. Onbeperkte participatie-eisen en exploitatieafdrachten zetten de haalbaarheid verder onder druk. Nadere consultatie van grote groepen zal resulteren in het niet slagen van initiatieven, omdat er ongeacht de groepsgrootte, altijd iemand tegen zal zijn. Afbakening tot de aanwonenden binnen een straal van 50 of 100 meter van de randen van het initiatief is derhalve beter.

De omzet per jaar staat vast door een niet-geïndexeerde SDE. (Forse) indexatie van een jaarlijkse betaling, zal het initiatief moeilijk haalbaar maken.

Er moet in de beleidsregel worden opgenomen dat initiatiefnemer vooraf inzage dient te verschaffen in de aansluitbaarheid en de transportcapaciteit van het netwerk waar het initiatief op aangesloten dient te worden.

Onderdeel 1: Exploitiemogelijkheden en haalbaarheid

Gemeentelijk standpunt

De (dalende) SDE compenseert het verschil in prijs tussen duurzaam opgewekte stroom en grijze stroom met een basisbedrag en een jaarlijks vast te stellen correctiebedrag op basis van de marktprijs voor energie. De kostprijs voor de productie van hernieuwbare energie is vastgelegd in het basisbedrag voor de technologie. Dit is een gemiddelde: de som van investerings- en exploitatiekosten, plus een redelijke winstmarge, gedeeld door de te verwachten hoeveelheid geproduceerde duurzame energie (bron <https://www.rvo.nl/subsidies-regelingen/stimulering-duurzame-energieproductie/aanvragen-sde/berekening-sde>). De inkoop van zonnepanelen en ontwikkelkosten voor een zonnenveldproject zijn de afgelopen jaren gedaald, waardoor er theoretisch gelijkblijvende financiële ruimte is.

De compensatie die gevraagd wordt is ten behoeve van de noodzakelijke ruimtelijke kwaliteitsverbeteringen in de omgeving van het zonnepark. Voor zover en zolang die extra kwaliteitsinvesteringen niet direct haalbaar zijn wordt een bijdrage gevraagd. In de praktijk is gebleken dat de businesscases van grote velden, inclusief kwaliteitsinvesteringen en/of bijdragen sluitend zijn. Door de staffeling betalen kleinere velden tot en met 3 hectare minder ten behoeve van de kwaliteitsinvestering. Heroverweging van deze bijdrage is daarom niet aan de orde op dit moment. Bij evaluatie van het beleid na 1 jaar na vaststelling van het beleid zal beoordeeld worden of aanpassing op dit punt noodzakelijk is.

Conclusie

De inspraakreactie van reclamant wordt niet overgenomen.

Onderdeel 2: Afbakening overleg met de aanwonenden binnen een straal van 50 of 100 meter

Gemeentelijk standpunt

In de totstandkoming van het plan worden de direct aanwonenden (met zicht op het veld) persoonlijk bezocht. De verdere omgeving en andere mogelijke belanghebbenden worden geïnformeerd door middel van een inloopbijeenkomst. Wie dat zijn en waar is sterk afhankelijk van de plaatselijke omstandigheden. Er wordt in het beleidsdocument niet gesteld dat iedereen het eens moet zijn om een ontwikkeling doorgang te laten vinden. Er is geen reden om de kring van personen waar overleg mee gevoerd gaat worden op voorhand in te perken. Dat is ook niet in lijn met het overleguitgangspunt van de toekomstige Omgevingswet.

Conclusie

De inspraakreactie van reclamant wordt niet overgenomen.

Onderdeel 3: (Forse) indexatie van een jaarlijkse betaling, zal het initiatief moeilijk haalbaar maken

Gemeentelijk standpunt

De jaarlijkse betaling wordt bij voorkeur in één keer vooraf in een gebiedsfonds gestort of besteed aan projecten conform gemaakte afspraken die zijn vastgelegd in een anterieure overeenkomst. Hiermee is vooraf zekerheid over het te betalen bedrag en is er geen sprake van indexering van de kosten. De kosten voor kwaliteitsinvesteringen die later moeten plaatsvinden zullen naar verwachting hoger uitkomen of stijgen. De indexatieclausule houdt verband met die kostenstijging. De indexering heeft naar verwachting geen noemenswaardig effect op de exploitatiemogelijkheden van zonneparken. Dat een jaarlijkse indexering de haalbaarheid van een zonneveld in gevaar brengt, is ook op basis van huidige ervaringen niet aan de orde. Dit punt zal tevens worden meegenomen in de evaluatie.

Conclusie

De inspraakreactie van reclamant wordt niet overgenomen.

Onderdeel 4: Initiatiefnemer dient vooraf inzage te geven in de aansluitbaarheid en de transportcapaciteit van het netwerk

Gemeentelijk standpunt

Dit onderdeel komt bij het eerste verkennende gesprek tussen initiatiefnemer en gemeente al aan de orde. De kosten van de netaansluiting bepalen inderdaad de haalbaarheid van een initiatief.

Conclusie

De inspraakreactie van reclamant wordt overgenomen. Het zonneveldenbeleid wordt op dit punt verduidelijkt.

3. WIJZIGINGEN ONTWERP-ZONNEVELDENBELEID

Op grond van de bevindingen naar aanleiding van de ingebrachte inspraakreacties worden ten opzichte van het ter inzage gelegde ontwerp-zonneveldenbeleid de navolgende wijzigingen doorgevoerd.

Aanpassingen:

Toevoegen aan hoofdstuk 2, onder de passage “zones met hoge archeologische verwachtingswaarde”:

Bomenkap

De kwaliteit van het landschap ter plaatse van de beoogde ontwikkeling van het zonneveld is bepalend wat kan of niet kan op het gebied van bomenkap. Het rendement van het zonneveld is ondergeschikt aan de kwaliteit van het landschap en de daarbinnen aanwezige groenelementen.

Toevoegen aan hoofdstuk 3, inleiding:

In het voorliggende conceptbeleid wordt maatwerk gevraagd met een richtlijn van minimaal 50 meter conform de VNG Brochure bedrijven en milieuzonering. De voorgestelde afstand van 100 meter voor woningen die het zonneveld in het zicht krijgen, sluit beter aan op de visueel-ruimtelijke ervaring van een zonneveld en biedt meer duidelijkheid vooraf voor ontwikkelaars en direct omwonenden. In de praktijk bij de uitwerking van plannen voor zonnevelden wordt deze maat ook vaak gehanteerd.

Toevoegen aan hoofdstuk 5, paragraaf 1:

Initiatiefnemer dient vooraf inzage te geven in de aansluitbaarheid en de transportcapaciteit van het netwerk. Dit onderdeel komt bij het eerste verkennende gesprek tussen initiatiefnemer en gemeente aan de orde. De kosten van de netaansluiting bepalen sterk de haalbaarheid van een initiatief.

Beeldmateriaal:

Toegevoegd ter verduidelijk kaartmateriaal met daarop aangegeven Stuwvalgebieden, Essen en Historische landgoederen binnen Noordoost Twente.

Behoort bij het besluit van de raad van de gemeente Tubbergen dd. 17 juni 2019 tot vaststelling van de beleidsnota “Mogelijkheden voor zonnevelden in Noordoost Twente”.